

ням наркотичних засобів та контроль державних кордонів. Однак, на нашу думку, вагому роль відіграє культура та закріплена у свідомості кожного громадянина цієї країни істина, що поліцейського не треба боятися, йому необхідно довіряти [5].

Таким чином, у сучасний період перезавантаження органів внутрішніх справ, вивчення досвіду розвинених країн є надзвичайно перспективним для нашої країни, враховуючи євроінтеграційний напрямок даного процесу. Усім відомо, що люди звикли навчатися на власних помилках, а не чужих, однак сподіваємося, що вивчення прорахунків інших держав та їх передовий досвід в організації поліцейської діяльності, залученні громадських помічників, формуванні позитивного іміджу серед населення, допоможе мінімізувати прорахунки та суперечності при реформуванні національної правоохоронної системи.

1. Про поліцію : закон Ізраїлю (станом на 12 лип. 2015 р.). פ] הרטשמ] חסון שד], לשת"ס – 1971 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nevo.co.il/law_html/ (70) 20 Law01/290_002.htm#med0.

2. ילולסמ הרשכה [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт поліції Ізраїлю]. – Режим доступу: <http://www.police.gov.il/contentPage.aspx?pid=526&mid=64>.

3. Бирюков П.Н. Полиция Исландии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eurasialaw.ru/index.php?Itemid=215&catid=140:2010-07-28-09-39-49&id=937:2010-07-28-09-41-58&option=com_jcontentplus&view=article.

4. Гусаров С. М. Досвід організації роботи поліції Ізраїлю та можливості його застосування в Україні / С.М. Гусаров // Вісник ХНУВС. – 2015. – № 3 (70). – С. 11–21.

5. Ториссон Й.К. Каково это – работать в самой безопасной стране мира [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://esquire.ru/what-it-feels-like-105>

Крижановський Олексій Миколайович,
начальник відділення міжнародних зв'язків
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МІСЦЕ ПОЛІЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Місце та роль поліцейських структур, їх функції та завдання в системі забезпечення економічної безпеки конкретної держави залежать від моделі забезпечення внутрішньої безпеки, обраної країною. Існуючі системи забезпечення внутрішньої безпеки зарубіжних країн до важливої складової системи внутрішньої та зовнішньої безпеки відносять економічну безпеку. Такі системи економічної безпеки можна поділити на три моделі: фрагментарну (децентралізовану), централізовану та інтегровану [1, с. 4].

Фрагментарна (децентралізована) модель системи забезпечення внутрішньої безпеки держави характеризується так званою зайвою децентралізацією, при якій створено ряд самостійних поліцейських агентств на федераль-

ному і регіональному рівнях. До таких країн можна віднести США, Канаду, Швейцарію.

Централізована модель системи забезпечення внутрішньої безпеки держави ще називається континентальною, оскільки основні її риси проявилися у Франції після революції 1789 року та в інших країнах Європи у XVIII–XIX ст.ст. Характеризується дана система тим, що в ній має місце жорстке підпорядкування усіх поліцейських структур держави прямому контролю національного керівництва та широкі повноваження МВС у різних галузях суспільного життя. Централізована модель поділяється на два види. До першої групи належать держави, що забезпечують свою внутрішню, в т.ч. і економічну, безпеку лише силами цивільної поліції (Швеція, Данія, Норвегія, Фінляндія). В цих державах низький рівень злочинності, відсутність серйозних політичних та соціальних конфліктів. Другу групу складають країни, в яких постійно використовуються спеціальні поліцейські формування збройних сил – жандармерія (Франція, Італія, Іспанія, Португалія, Туреччина, Люксембург, Китай). Для них притаманні не лише жорстка централізація діяльності правоохоронних органів, а й традиційне використання декількох загальнодержавних поліцейських структур, що мають схожі повноваження у забезпеченні громадської безпеки: національної поліції та жандармерії. Час після Другої світової війни показав, що другий тип є основним видом континентальної моделі системи забезпечення внутрішньої безпеки та дозволяє забезпечити стійкість політичного режиму в умовах економічної та політичної нестабільності, частих політичних криз.

Інтегрована модель системи забезпечення внутрішньої безпеки – її часто називають помірковано децентралізованою, комбінованою і системою компромісів (Німеччина, Великобританія).

Найбільш прийнятною для сучасної України, на наш погляд, є система забезпечення економічної безпеки Франції. Виявленням та розкриттям економічних злочинів у Франції займається національна поліція, що входить до складу МВС країни.

Виявленням, розкриттям та розслідуванням економічних злочинів займаються органи Центральної Дирекції судової (кримінальної) поліції (ЦДСП) та Центральної Дирекції міської поліції (ЦДМП). До складу ЦДСП входить піддирекція з економічних та фінансових злочинів, виключною компетенцією якої є розслідування особливо значимих злочинів економічного характеру. В структурі піддирекції є такі служби (відділи): по боротьбі з порушниками економічного законодавства, по боротьбі з фальшивомонетництвом, по боротьбі з фальшивими банківськими документами і чеками. До ЦДСП входять 19 регіональних управлінь кримінальної поліції Франції, у кожному із яких є відділ по боротьбі з економічними та фінансовими злочинами. У його складі є спеціалізовані відділення, аналогічні піддирекції у кримінальних справах та економічних злочинах. Кожне відділення веде боротьбу з певним видом злочинів в адміністративних межах свого регіону. На

місцях незначні злочини економічної спрямованості розслідують співробітники кримінальної бригади поліцейських комісаріатів, що організаційно входять до складу центральної дирекції міської поліції (ЦДМП).

Таким чином, існуюча у Франції система поліцейських структур, що ведуть боротьбу з економічною злочинністю, схожа на вітчизняну систему, яка за останній рік зазнала суттєвих змін у процесі реформування органів внутрішніх справ. Наскільки буде ефективним таке реформування підрозділів, що здійснюють боротьбу з економічними злочинами в Україні, покаже практика діяльності поліції найближчих років. Однак уже зараз можна сказати, що кількість виявлених злочинів лише у сфері господарської діяльності невпинно знижується. Так, якщо у 2013 році було відкрито 11104 кримінальних провадження по злочинах у сфері господарської діяльності, то у 2014 році – уже 8418, а у 2015 році – лише 7631 [2]. Проведене нами опитування працівників скорочених підрозділів ДСБЕЗ та слідчих поліції свідчить про те, що кількість злочинів невпинно зростає, і слідчі захлинаються в роботі по відкритих провадженнях, у т.ч. і по злочинах економічної спрямованості.

---

1. Роль и место полиции в системе обеспечения экономической безопасности зарубежных государств. – М. : ВНИИ МВД РФ, 2000.

2. Статистична інформація Генеральної прокуратури України по кримінальних провадженнях за 2013–2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gp.gov.ua/>

Литвинов Валерій Валентинович,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ІМУНОЛОГІЧНОЇ ТА МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗ

Під час огляду на предметі (наприклад зброї) можуть бути виявлені потожирові сліди рук, які в подальшому можуть стати предметом дослідження дактилоскопічної, імунологічної, молекулярно-генетичної експертиз. Для проведення зазначених експертиз поліцейському необхідно організувати збереження виявлених слідів, щоб у подальшому слідчий під час проведення огляду міг їх вилучити та провести необхідну експертизу.

За вилученими потожировими слідами (а також це можуть бути часточки шкіри, сліди крові, слини, сечі, сперми) можна призначити та провести